

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 47/07-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. septembra 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti E. L., B., zastúpenej advokátkou Mgr. I. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 112/01, za účasti Okresného súdu Bratislava III, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo E. L. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 112/01 p o r u š e n é b o l o .

2. E. L. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť E. L. trovy právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jej právnej zástupkyne Mgr. I. V., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2006 doručená sťažnosť E. L., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. I. V., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 112/01.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala okresnému súdu 20. júla 2001 návrh na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k nehnuteľnosti za náhradu. Konanie na okresnom súde trvá viac ako 5 rokov a napriek tomu nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté.

Z príloh predložených k sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 18. augusta 2006 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní. Predseda okresného súdu vo vyjadrení č. Spr. 2219/2006 z 13. októbra 2006 posúdil sťažnosť na prietahy v konaní ako dôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľky postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto navrhuje, aby vo veci jej sťažnosti ústavný súd vydal nasledovný nález:

„1. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III vo veci sp. zn. 7 C 112/01 porušené bolo.“

2. Okresnému súdu Bratislava III sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 112/01 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Podávateľovi podnetu sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000.- Sk ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť trovy konania vo výške 5 788,- Sk bez DPH, a to na účet právnej zástupkyne podávateľky podnetu Mgr. I. V., vedenom v (...), do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 47/07-9 z 12. apríla 2007 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľky a podpredsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a podpredsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu č. Spr. 3296/2007 z 30. apríla 2007 bolo ústavnému súdu doručené 11. mája 2007. V predmetnom vyjadrení je uvedené:

«V prílohe Vám zasielam písomné vyjadrenie zákonnej sudkyne, s ktorým sa stotožňujem. (...)

- 25. 07. 2001 napadla vec na súd (neúplný návrh v merite veci, nezaplatený súdny poplatok za návrh vo veci samej, nezaplatený súdny poplatok za návrh na predbežné opatrenie)

- 01. 08. 2001 výzva na zaplataenie súdneho poplatku (predbežné opatrenie), výzva na doloženie plnej moci na predbežné opatrenie, na odstránenie väd návrhu v merite veci, na doloženie znaleckého posudku na vyrubenie súdneho poplatku v merite veci, na doloženie zmluvy s doložkou vkladu do KN

- 14. 08. 2001 doplnenie návrhu, plnej moci, zmluvy a znaleckého posudku

- 15. 08. 2001 výzva na zaplataenie súdneho poplatku v merite veci

- 17. 08. 2001 oznámené učtárňou, že nebol zaplataený súdny poplatok za predbežné opatrenie

- 31. 08. 2001 oznam o platbe (SP v merite veci)

- 06. 09. 2001 „opätovná výzva“ na zaplataenie súdneho poplatku za predbežné opatrenie zastupujúcim sudcom

- 04. 10. 2001 zaplataený súdny poplatok za predbežné opatrenie

- 12. 11. 2001 vydanie predbežného opatrenia zastupujúcim sudcom (zákonný sudca od 01. 09. 2001 do 31. 01. 2002 - 5 mesiacov stáž na KS v Bratislave)

- 15. 04. 2002 vytýčenie termínu pojednávania, zaslanie doplnenia žalobného petitu protistrane

- 1. TP - 15. 05. 2002 otvorenie pojednávania, prednesy právnych zástupcov, výsluchy účastníkov konania, odročenie (pripojenie spisu 31 C 135/98, vzájomné doručovanie znaleckých posudkov medzi účastníkmi)

- 17. 06. 2002 zrušenie termínu pojednávania z 26. 06. 2002 z dôvodu neprítomnosti sudcu

- 17. 12. 2002 vytýčenie TP

- 3. TP - 05. 02. 2003 - odročené (doručenie navrhovateľke nevykázané, nedostavila sa, podľa údajov jej právnej zástupkyne je PN), vytýčený nový TP

- 4. TP - 17. 03. 2003 žiadosť sporových strán o odročenie pojednávania z dôvodu nožnej mimosúdnej dohody, vytýčený nový TP

- 5. TP - 14. 05. 2003 ospravedlnenie právnej zástupkyne navrhovateľky z dôvodu PN, žiadosť o odročenie pojednávania, vytýčený nový TP

- 6. TP - 08. 09. 2003 žiadosť sporových strán o odročenie pojednávania z dôvodu mimosúdnej dohody, ďalej s poukazom na PN odporcu vytýčený nový TP

- 7. TP - 29. 10. 2003 hospitalizácia odporcu, pojednávania v merite veci na žiadosť

jeho právneho zástupcu, odročené na neurčito z dôvodu mimosúdnej dohody (uložená lehota 30 dní na oznámenie, či došlo k dohode a čo bolo jej obsahom)

- 05. 03. 2004 vytýčený nový TP, zaslanie podania právneho zástupcu odporcu protistrane

- 8. TP - 07. 04. 2004 pretrvávajúca práceneschopnosť odporcu od 08. 09. 2003 doposiaľ, odročené na neurčito z dôvodu doloženia súhlasu odporcu k zisťovaniu jeho zdravotného stavu, právny zástupca odporcu do 14 dní oznámi mená lekárov

- 03. 05. 2004 doloženie súhlasu odporcu v súvislosti so zisťovaním jeho zdravotného stavu

- spis predložený sudcovi až v júli 2004, napriek pokynu (č. l. 120) zo 07. 04. 2004 na jeho predloženie za 21 dní

- 22. 07. 2004 prípis pre ošetrojúcich lekárov odporcu, spis daný na lehotu 7 dní

- 11. 08. 2004 a 13. 08. 2004 informácie ošetrojúcich lekárov o zdravotnom stave odporcu

- 14. 10. 2004 vytýčený TP

- 9. TP - 19. 01. 2005 odročené pre neprítomnosť odporcu (práceneschopnosť), vytýčený nový TP

- 10. TP - 06. 04. 2005 neprítomnosť odporcu a jeho právneho zástupcu, informácia od právnej zástupkyne navrhovateľky, že Mgr. G. je momentálne vycestovaný v ČR, ospravedlnenie právneho zástupcu odporcu - č. l. 144, žiadosť o odročenie, vytýčený nový TP

- 11. 04. 2005 žiadosť PZN o výsluch svedkyne, predvolanie svedkyne

- 11. TP - 16. 05. 2005 nedostavila sa právna zástupkyňa navrhovateľky, účastníci žiadali o odročenie z dôvodu neprítomnosti PZN, ktorá žiadala vypočuť predvolanú svedkyňu, prítomná svedkyňa poučená, vytýčený nový TP

- 16. 08. 2005 oznámenie o zmene sídla súdu

- 12. TP - 14. 09. 2005 výsluch svedkyne, odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania, spis predložený VSU na vypracovanie

- 16. 12. 2005 uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania, doručované

- 09. 02. 2006 pokyn VSU na opätovné doručovanie

- 02. 02. 2006 žiadosť znalca na poskytnutie preddavku

- 28. 02. 2006 poskytnutá záloha na znalca zo strany navrhovateľky
- 20. 03. 2006 žiadosť právneho zástupcu odporcu o pozastavenie výkonu znaleckého dokazovania na čas nevyhnutne potrebný (č. l. 177) - možnosť mimosúdnej dohody
- 28. 04. 2006 reakcia právnej zástupkyne navrhovateľky
- 09. 05. 2006 uznesenie na vyplatenie preddavku pre znalca, doručovanie, zisťovanie v účtárni, či bol zaplatený preddavok od odporcu
- 28. 06. 2006 pokyn VSU na vyplatenie preddavku, zaslanie spisu znalcovi
- 13. 09. 2006 oznam účtárni o vyplatení znalca
- 09. 10. 2006 doručený súdu znalecký posudok
- 16. 10. 2006 uznesenie o priznaní znaleckého, 18. 10. 2006 doručovanie uznesenia i znaleckého posudku, 08. 01. 2007 dané účtárni na vyplatenie a predložené sudkyňi na vytýčenie termínu
- 01. 02. 2007 vytýčenie nového termínu a iné
- 13. TP - 19. 03. 2007 oboznámenie sa so znaleckým posudkom, žiadosť právnej zástupkyne o zmenu žalobného petitu ústne do zápisnice s tým, že právny zástupca odporcu nesúhlasil so zmenou, vytýčenie nového TP na 28. 05. 2007 (písomné zdôvodnenie zmeny návrhu a písomné vyjadrenie sa protistrany k tejto zmene)

Zo zhora - uvedenej genézy je zrejmé, že návrh bol podaný ešte 25. 07. 2001, pričom návrh bol neúplný, nebol zaplatený súdny poplatok za návrh v merite veci ani za návrh na predbežné opatrenie, absentovala plná moc k druhému návrhu.

Bolo 13 termínov pojednávanií (z toho jeden zrušený), kde súd hneď na prvom pojednávanií toto otvoril, neskôr boli žiadosti sporových strán o odročenie jednotlivých pojednávanií z dôvodu možného mimosúdneho vyriešenia sporu, ďalej bola neprítomná právna zástupkyňa navrhovateľky (PN), ďalej odporca bol hospitalizovaný a dlhodobo práceneschopný, neskôr bolo nariadené znalecké dokazovanie a v závere, keď súd mohol vo veci rozhodnúť, právna zástupkyňa navrhovateľky žiadala o zmenu žalobného petitu.

Sudca dáva do pozornosti, že vykonával stáž na KS v Bratislave od 01. 09. 2001 do 31. 01. 2002, vo veci riadne konal tesne pred svojím odchodom, vo veci nariadenia predbežného opatrenia a iné sa konalo zastupujúcim sudcom, po návrate zákonného sudcu zo stáže v oddelení 7 C okrem pôvodných spisov bol aj nový nápad za obdobie 5 mesiacov jeho neprítomnosti na OS Bratislava III, čiže sudca pracoval s preťaženým oddelením,

navyše v čase marec resp. apríl 2002 pre opakovaný a prechodený zápal pľúc bol sudca PN, v neskoršom období mal zlomeninu dolnej končatiny a bol dlhodobo PN, napriek týmto skutočnostiam a signalizácii predsedovi súdu o množstve vecí v oddelení, sudca vo veci konal v rámci svojich možností, pojednávacie dni riadne využíval, takisto počet skončených vecí, najmä reštančných je možné konfrontovať s mesačnými výkazmi.

Záverom chcem poukázať, že sťažnosť na Ústavný súd bola podaná 20. 04. 2007, teda po poslednom pojednávaní, konanom dňa 19. 03. 2007, na ktorom sama právna zástupkyňa navrhovateľky žiadala o zmenu žalobného petitu ústne do zápisnice, s ktorou skutočnosťou sa súd aj protistrana oboznámili až na tomto pojednávaní a to po vykonanom znaleckom dokazovaní.»

Ústavný súd zo súvisiaceho súdneho spisu zistil v zásade rovnaké skutočnosti, ako vo svojom vyjadrení uviedol okresný súd.

Právna zástupkyňa sťažovateľky v stanovisku z 21. mája 2007, ktorým reagovala na vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu z 30. apríla 2007, uviedla:

„Po chronologickom uvedení podaní účastníkov konania a úkonov súdu sa nachádza zhrnutie, v ktorom sa uvádza, že z uvedenej genézy je zrejmé, že návrh bol podaný ešte 25. 7. 2001, pričom návrh nebol úplný a neboli zaplatené súdne poplatky za návrh v merite veci a predbežné opatrenie. Poukazujeme na skutočnosť, že návrh doplnený o výšku nároku a ďalšie doklady bol vykonaný v lehote dvoch týždňov od podania návrhu na súd, pričom poplatok v merite veci bol zaplatený v mesiaci august 2001. Uvedené skutočnosti nemali vplyv na prieťahy v konaní.

V ďalšom sa uvádza, že bolo 13 termínov pojednávaní, z toho jeden zrušený spolu s opisom ďalších skutočností. Uvádzané dôvody podľa navrhovateľky nie sú dostatočným ospravedlnením skutočnosti, že doposiaľ nebolo rozhodnuté v merite veci, pričom poukazuje na skutočnosť, že zo zápisníc z pojednávaní je zrejmé, že konanie nebolo vedené účelne, hospodárne a zo strany súdu došlo k stanoveniu súdneho znalca na ocenenie nehnuteľnosti po niekoľkých rokoch a po opakovaných návrhoch navrhovateľky.

Vo vyjadrení je ďalej poukazované na skutočnosť, že sťažnosť na Ústavný súd bola podaná 20. 4. 2007, po pojednávaní konanom dňa 19. 3. 2007, na ktorom žiadala právna

zástupkyňa o zmenu žalobného petitu, s ktorou skutočnosťou sa súd aj protistrana oboznámili až na danom pojednávaní, a to po vykonanom znaleckom dokazovaní. Zo spisu je zrejmé, že sťažnosť na Ústavný súd bola podaná v decembri 2006, teda tvrdenie obsiahnuté vo vyjadrení sa nezakladá na pravde. K pojednávaniu konanom dňa 19. 3. 2007 uvádzame, že je zrejmé, že na tomto by nedošlo k rozhodnutiu v merite veci, nakoľko až na pojednávaní sa samotná sudkyňa oznamovala s obsahom spisu, pojednávanie bolo zahájené s oneskorením cca 40 minút a odporca nesúhlasil so znaleckým posudkom. Čo sa týka zmeny návrhu, o tomto mohlo byť rozhodnuté v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku na pojednávaní konanom dňa 19. 3. 2007, bolo však odmietnuté spisovanie zmeny návrhu a odôvodnenie zmeny do zápisnice a uložené predložiť ho v súdom stanovenej lehote písomne. Poukazovanie na skutočnosť, že k zmene došlo po vykonanom znaleckom dokazovaní podľa navrhovateľky neobstojí, nakoľko na základe námietok odporcu bude zrejme nariadené nové oceňovanie nehnuteľnosti.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej

sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj s'ťažnosť s'ťažovateľky.

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci a nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania možno napadnuté konanie považovať podľa názoru ústavného súdu po vecnej stránke za zložitejšie (napr. IV. ÚS 244/04). Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zistil, že sťažovateľka využívaním svojich procesných oprávnení (napr. žiadostí o odročenie pojednávania z dôvodu možného uzavretia mimosúdnej dohody prednesených na pojednávaniach 17. marca 2003, 8. septembra 2003, 29. októbra 2003 a 20. marca 2006, ospravedlnením neúčasti sťažovateľky a jej právnej zástupkyne na pojednávaniach 5. februára 2003 a 14. mája 2003 z dôvodu ich práceneschopnosti so súčasnou žiadosťou o odročenie pojednávania) v podstatnej miere prispela k predĺženiu konania, čo v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu nemožno započítať na ťarchu okresného súdu (III. ÚS 192/02, III. ÚS 82/05). Ústavný súd tiež zistil, že právna zástupkyňa sťažovateľky sa bez ospravedlnenia nezúčastnila na pojednávaní 16. mája 2005, na ktorom mal byť vykonaný výsluch predvolanej svedkyne. Uvedené pojednávanie bolo vzhľadom na jej neprítomnosť odročené, pričom toto predĺženie konania takisto nie je možné pripísať na ťarchu okresnému súdu.

Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd zároveň pri posudzovaní prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Okresný súd od podania návrhu sťažovateľky 25. júla 2001 postupoval v danej veci plynulo až do 12. novembra 2001 (vykonávanie úkonov súvisiacich s úhradou súdneho poplatku a nariadením predbežného opatrenia). Následne bol okresný súd nečinný do 15. apríla 2002. Na pojednávaní 15. mája 2002 boli vypočutí účastníci konania a bol pripojený spis vedený pod sp. zn. 31 C 135/98 týkajúci sa rozvodu sťažovateľky a odporcu. Pojednávanie nariadené na 26. jún 2002 bolo 17. júna 2002 odročené z dôvodu neprítomnosti zákonnej sudkyne. V ďalšom období nevykonal okresný súd žiadny úkon vo veci do 17. decembra 2002.

V priebehu roka 2003 okresný súd stanovil viacero termínov pojednávaní (5. februára 2003 odročené pre práceneschopnosť sťažovateľky, 14. mája 2003 odročené z dôvodu práceneschopnosti právnej zástupkyne sťažovateľky, 17. marca 2003, 8. septembra 2003 a 29. októbra 2003 – odročené z dôvodu žiadosti účastníkov konania o poskytnutie lehoty na uzavretie mimosúdnej dohody). Na pojednávaní 29. októbra 2003 právny zástupca odporcu oboznámil okresný súd s pretrvávajúcim nepriaznivým zdravotným stavom odporcu (vzhľadom na druh jeho ochorenia mala uvedená okolnosť vplyv aj na samotné rozhodovanie o predmete konania a jeho priebeh).

Okresný súd vykonával v ďalšom období úkony súvisiace s vyžiadaním lekárskejších správ, získaním súhlasu odporcu a následným zisťovaním jeho zdravotného stavu vzhľadom na jeho pretrvávajúcu práceneschopnosť a dlhodobú hospitalizáciu, pričom pojednávania nariadené na 7. apríl 2004 a 19. január 2005 boli z uvedeného dôvodu odročené. Pojednávania nariadené na 6. apríl 2005 a 16. máj 2005 boli odročené z dôvodu ospravedlnenej neúčasti právnych zástupcov účastníkov konania.

Pojednávanie konané 14. septembra 2005 bolo po výsluchu predvolanej svedkyne uznesením odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania. Okresný súd následne vykonával úkony súvisiace s uvedeným znaleckým dokazovaním, pričom 20. marca 2006 mu bola doručená žiadosť právneho zástupcu odporcu o pozastavenie výkonu znaleckého dokazovania na čas nevyhnutne potrebný (možnosť uzavretia mimosúdnej dohody). Spis bol následne v júni 2006 zaslaný poverenému súdному znalcovi.

Po vypracovaní znaleckého posudku (september 2006) vydal okresný súd v októbri 2006 pokyn na jeho doručenie účastníkom konania so súčasným vypracovaním uznesenia o priznaní znalečného a pokynom na predloženie spisu zákonnej sudkyni kvôli stanoveniu termínu pojednávania (január 2007).

Na pojednávaní 19. marca 2007 po vykonanom dokazovaní požiadala právna zástupkyňa sťažovateľky o pripustenie zmeny petitu žalobného návrhu, pričom pojednávanie bolo uznesením odročené na 28. máj 2007. Na pojednávaní 28. mája 2007 okresný súd pripustil zmenu petitu žalobného návrhu, uznesením bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a rozsudkom č. k. 7 C 112/2001-267 bolo podielové spoluvlastníctvo sťažovateľky a odporcu k spornej nehnuteľnosti zrušené, táto bola prikázaná do výlučného vlastníctva sťažovateľky za finančnú náhradu, pričom účastníkom okresný súd nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 142 a nasl. OSP). Okresný súd vydal 17. júla 2007 pokyn na predloženie spisu ústavnému súdu. Okresný súd po vrátení spisu z ústavného súdu zabezpečoval písomné vyhotovenie rozsudku a jeho doručenie účastníkom konania.

Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu vzal do úvahy skutočnosť, že jeho činnosť bola do značnej miery determinovaná úkonmi účastníkov konania. Napriek tomu vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 112/01 došlo vzhľadom na zistené obdobia nečinnosti k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Aj napriek záveru, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 112/01 konal bez zbytočných priet'ahov vzhľadom na to, že na pojednávaní 28. mája 2007 bolo rozsudkom rozhodnuté v merite veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľky o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľka žiadala, aby jej bolo priznané primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk poukazujúc najmä na pretrvávajúcu právnu neistotu.

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým obdobie, v ktorom došlo k zbytočným prierahom, zložitost' veci, správanie sťažovateľky ako účastníčky konania a jej podiel na predĺžení konania, povahu prerokovanej veci, ktorá je predmetom posudzovaného konania, ústavný

súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadost'učinenia pre s'ťažovateľku v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún) primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou Mgr. I. V. Ústavný súd úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie s'ťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to v sume 2 730 Sk (za jeden úkon právnej služby) a 2-krát po 164 Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky), keďže išlo úkony vykonané v roku 2006. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 5 788 Sk.

Podanie právnej zástupkyne s'ťažovateľky doručené ústavnému súdu 21. mája 2007 nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah (absencia ústavnoprávneho aspektu) ako podanie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2007